

Institut
d'Estudis
Catalans

ORIENTACIONS ESTRATÈGIQUES 2009-2018

*Document aprovat pel Consell Permanent de l'Institut d'Estudis Catalans,
en la sessió del dia 11 de desembre de 2008 i
pel Ple en la sessió del 19 de gener de 2009*

ORIENTACIONS ESTRATÈGIQUES 2009-2018

Resum	4
Orientacions estratègiques 2009-2018	11
Annex: El procés de consulta i d'elaboració	24

RESUM

Amb motiu del seu centenari (2007), l'IEC ha realitzat un procés de reflexió interna sobre com ha d'exercir la seva funció en el marc de les noves dinàmiques socials i les noves condicions del context en què s'insereix. Del dit procés han sorgit aquestes orientacions estratègiques per al període 2009-2018, aprovades pel Consell Permanent el dia 11 de desembre de 2008 i elevades al Ple perquè siguin ratificades.

El resultat són vint-i-sis orientacions estratègiques que s'han organitzat en quatre apartats:

- a) Missió, visió i ambició.
- b) L'estructura.
- c) Les funcions.
- d) El funcionament.

El document delimita el terreny en què s'hauran de proposar els futurs programes d'acció. Igualment, identifica els elements definidors de determinades matèries en què caldrà una reflexió més profunda durant el període d'aplicació.

MISSIÓ, VISIÓ I AMBICIÓ

1. *L'Institut d'Estudis Catalans és l'acadèmia catalana de les ciències i les humanitats, una institució dedicada a l'alta cultura, el coneixement i la recerca, que es caracteritza i es vol continuar caracteritzant per la catalanitat, l'excel·lència, la transversalitat científica i la independència.*

Aquests trets han d'impregnar tota l'acció de l'IEC i, per això, convé disposar dels mitjans humans i materials necessaris per a desenvolupar aquestes tasques, i de les estratègies comunicatives adequades, tant internes com externes.

2. *L'IEC és una institució amb vocació de servei a la societat que representa acadèmicament. Per aquest motiu, s'ha d'implicar en les grans qüestions dels Països Catalans per a fer-hi una contribució decidida des de la seva autoritat acadèmica.*

L'IEC ha d'aportar coneixement i reflexió sobre temes crucials com la catalanitat, la recerca, el model de llengua, l'educació o el model de desenvolupament, i ha de liderar la reflexió i la recerca sobre els efectes de les grans qüestions internacionals en el seu àmbit territorial, el dels Països Catalans. Per això, ha d'augmentar el pes del debat científic interdisciplinari en els seus òrgans i associar persones i institucions externes al procés. Igualment, ha de dissenyar els plans més adients perquè aquestes actuacions tinguin repercussió i utilitat socials.

3. L'IEC ha de tenir una relació de col·laboració singular amb les autoritats públiques del seu àmbit territorial, en tant que és acadèmia catalana de les ciències, les tècniques i les humanitats.

Amb aquest propòsit, cal mantenir un esforç continuat per a fer conèixer la realitat i la potencialitat de l'IEC a les autoritats públiques del seu àmbit territorial, oferir-los col·laboració útil i reivindicar el reconeixement institucional que li correspon, de manera que li siguin encomanades les funcions per a les quals és idònia. Per a això, s'ha de dissenyar una estratègia de diàleg i d'aproximació respecte de totes elles.

4. Per la seva funció cabdal, l'IEC té la voluntat de col·laborar amb altres institucions i organismes nacionals i internacionals del camp del coneixement i de la recerca.

Aquesta cooperació s'ha de realitzar preferentment amb les universitats i els centres de recerca, amb altres acadèmies nacionals i internacionals i amb altres organismes públics o privats de l'àmbit cultural i científic.

L'ESTRUCTURA

5. L'estructura de l'IEC com una acadèmia unitària organitzada en seccions és l'adequada. Aquesta estructura en configura la identitat.

L'IEC ha de mantenir oberta la possibilitat de revisar, després d'una exhaustiva valoració prèvia, el nombre i la distribució temàtica de les seccions si, d'aquesta manera, es poden cobrir millor determinats àmbits de coneixement. D'altra banda, la cooperació entre les seccions existents és un objectiu prioritari.

6. La solidesa de l'Institut d'Estudis Catalans depèn de la qualitat i el compromís dels seus membres.

En la incorporació de nous membres numeraris a les seccions, s'ha de seguir un procés d'elecció obert i objectiu que es resolgui a favor dels candidats que tenen una trajectòria científica de prestigi reconegut, un ferm compromís amb la llengua i la cultura catalanes i una manifesta predisposició a implicar-se activament en les tasques pròpies de l'IEC.

7. Les societats filials constitueixen un factor de riquesa i de dinamisme de l'IEC que es pot potenciar encara més.

El reforçament de les filials s'ha de produir tant en la seva activitat pròpia com en la relació amb les seccions i els òrgans de l'IEC. Les societats filials, cobrint àmbits diferents de coneixement, han de consolidar el seu paper de relació amb els investigadors, de col·laboració en programes de recerca, de comunicació amb la societat i de presència activa a tot l'àmbit territorial.

LES FUNCIONS

La funció prescriptiva

8. L'IEC ha de proposar a les autoritats públiques els àmbits en què podria tenir una funció prescriptiva, a més del de la llengua.

L'IEC està capacitada per a realitzar una funció anàloga a la que exerceix en la llengua en altres àmbits del coneixement (especialment, en el patrimoni cultural i la catalanística). L'IEC també és competent per a la realització d'informes, llibres blancs i dictàmens preceptius en aspectes científics.

La funció de recerca

9. El camp prioritari de recerca de l'IEC és l'avançament de la ciència i la cultura en el marc de la catalanística.

En la catalanística, entesa en sentit ampli, el país necessita una institució potent que tingui la responsabilitat d'impulsar-hi la recerca i el coneixement. L'IEC és la més indicada per a exercir-la mitjançant la col·laboració amb altres institucions, especialment les universitats i els centres de recerca.

10. L'IEC ha d'acomplir també una funció rellevant tant en el foment, la coordinació, l'assessorament i l'avaluació de la recerca en general com en el disseny i l'execució de projectes singulars.

Tenint present la importància d'universitats i centres investigadors en la producció de la recerca, la funció de l'IEC en aquest camp s'ha de centrar en la planificació, la gestió i l'avaluació. També pot abordar la realització de projectes lligats a la cultura de l'àmbit territorial, la interdisciplinarietat o l'avantguarda del coneixement i l'erudició. D'altra banda, l'IEC ha de vetllar perquè la recerca difosa en català tingui la consideració i la qualificació adients en les diverses agències d'avaluació de la recerca.

11. L'IEC ha de tenir la capacitat per a actuar com un ens de foment i coordinació de la recerca.

En aquest sentit, l'IEC ha de tenir l'estructura adequada per a definir, impulsar i encarregar projectes de recerca; promoure les activitats de joves investigadors; coordinar grans projectes, i crear i gestionar xarxes temàtiques. En qualsevol cas, l'IEC ha de prioritzar els esforços i els recursos en iniciatives que siguin de gran abast, preferentment transversals i amb implicació tant del sector privat com del públic. Igualment, ha de participar en la transferència de coneixement a l'empresa i a la societat.

12. L'IEC ha d'esdevenir un organisme de referència dels governs del seu àmbit territorial per a l'assessorament i l'avaluació de les polítiques de recerca.

L'IEC ha de tenir un paper destacat i singular en el disseny dels plans de recerca dels governs del seu àmbit territorial. Conseqüentment, també ha de tenir una funció específica en l'avaluació de la recerca i de les polítiques de recerca.

La funció d'assessorament

13. L'IEC ha d'elaborar informes de referència i llibres blancs sobre aspectes d'interès prioritari per a la societat.

Des de la independència, la solvència i el rigor científics i la interdisciplinarietat, l'IEC —amb la intervenció de les seccions, les societats filials i experts externs— ha d'elaborar documents que, basats en el coneixement existent, aportin llum sobre les grans qüestions en debat al seu àmbit territorial. L'IEC ha de prendre la iniciativa en aquest terreny, per bé que ha d'estar obert a la fixació de les prioritats estratègiques que puguin fer els governs del seu àmbit territorial.

14. L'IEC aspira a esdevenir el consell consultiu científic de les administracions del seu àmbit territorial.

L'IEC hauria d'aconseguir un estatus de consell consultiu dels governs en tot allò que fa referència als fonaments científics de les polítiques sectorials que es volen impulsar o implantar.

La funció de difusió del coneixement

15. Les tasques de l'IEC són científiques i, per tant, el seu públic prioritari ha de ser la comunitat científica, sense oblidar que ha d'estar obert a la societat en general.

Essent els membres de la comunitat científica els principals destinataris de les seves activitats, l'IEC ha de promoure la discussió científica, sobretot interdisciplinària; ha de fixar el llenguatge científic en català i estendre'n l'ús; ha d'elaborar i difondre obres de referència en els diversos camps de coneixement, i ha de mantenir actualitzades i accessibles bases de dades de suport al coneixement i a la recerca.

16. L'IEC ha d'impulsar iniciatives de formació d'alt nivell en temes relacionats amb la catalanística i en estudis interdisciplinaris.

L'IEC pot impulsar una formació complementària a l'oferta universitària existent en el camp dels alts estudis catalans, que en proporcionin una visió integrada i específica. Aquesta formació ha d'aprofitar els mitjans que ofereixen les tecnologies de la informació i la comunicació per a tenir una difusió més àmplia i una aproximació didàctica més atractiva i innovadora.

17. L'IEC ha de difondre l'alta cultura científica, tècnica i humanística, tant dins la societat catalana com a la resta del món.

La missió de l'IEC en aquest aspecte ha de ser elaborar productes i generar activitats que tradueixin el coneixement a un llenguatge alhora rigorós i accessible a professionals, docents, periodistes i estudiants universitaris, fent ús de les possibilitats que ofereixen les tècniques de la informació i la comunicació.

18. L'IEC s'ha de pronunciar sobre qüestions amb base científica.

L'IEC ha de contribuir a millorar el nivell del debat públic amb els arguments que posen a l'abast el coneixement científic i la racionalitat, des de la convicció que un coneixement més adequat d'aquestes bases ajudarà a prendre decisions més satisfactòries.

EL FUNCIONAMENT

Organització interna i territorial

19. L'IEC ha d'adaptar la seva organització interna a les funcions que vol desenvolupar.

Afavorint la integració dels àmbits acadèmic, tècnic i administratiu, s'ha de consolidar una estructura capaç de donar resposta a les diferents funcions de l'IEC i de facilitar assistència tècnica a les seccions i a les societats filials.

20. L'IEC ha de crear una fundació per a dotar-se d'una capacitat organitzativa més gran per a afrontar la diversitat de tasques que realitza.

Aquesta fundació podrà fer tasques, col·laterals respecte a les seves funcions principals, que no pot assumir l'IEC directament. En són exemples la difusió del coneixement a la societat, la implicació en projectes amb participació privada i l'activitat editorial.

21. L'IEC ha de disposar d'una política editorial sòlida, que esdevingui un dels seus punts forts.

Com a principal canal de publicació de recerca en català, l'IEC ha de millorar el procés editorial i incrementar la difusió social de les obres editades (amb accions com la coedició i la incorporació de versions digitals). També ha de fomentar la publicació de grans obres de científics catalans.

Projecció social

22. Per mitjà de les seves activitats, l'IEC ha de tenir presència a tot el seu àmbit territorial.

Les dues eines principals per a afavorir aquesta presència social a tot l'àmbit territorial són les delegacions territorials i les societats filials, que hi han de dinamitzar llurs activitats i esdevenir un element d'aglutinació i de referència per al teixit cívic de la catalanitat.

23. *El reconeixement social de l'IEC s'ha de fonamentar en les seves activitats i en el resultat dels seus treballs.*

Malgrat el prestigi històric de l'IEC, el reconeixement social actual i futur s'ha de sustentar en la qualitat de les activitats presents de l'IEC. Per això, al mateix temps que vetlla per l'excel·lència d'aquestes activitats, ha de vetllar per a assegurar-ne la difusió al conjunt de la societat.

Projecció internacional

24. *L'IEC ha de fer un esforç per a ser més conegut internacionalment.*

Aquest coneixement més gran s'ha de basar en l'excel·lència i l'homologació internacional de la seva activitat. Per això, s'han de potenciar els productes propis en anglès, la presència i l'organització d'esdeveniments científics internacionals, l'establiment d'acords de cooperació amb altres acadèmies i la presència en les principals associacions internacionals.

Sostenibilitat econòmica

25. *L'IEC hauria de disposar d'un finançament públic estable de tots els governs del seu àmbit territorial per al seu funcionament normal.*

Les funcions preceptives de l'IEC i les que li són atribuïdes de manera estable (incloent-hi l'estructura i les despeses de funcionament) haurien de disposar d'unes partides específiques —actualitzades anualment de manera automàtica— en els pressupostos públics dels governs del seu àmbit territorial. Amb aquest propòsit, l'IEC ha d'elaborar un document que descrigui aquestes funcions i calculi i justifiqui les necessitats de finançament. En canvi, el finançament de projectes, programes i encàrrecs que tenen un període delimitat (activitats de recerca, informes i dictàmens per al govern, etc.) s'hauria de fixar en contractes programa pluriennals acordats entre les parts.

26. *L'IEC ha d'augmentar la proporció d'ingressos propis.*

L'IEC ha de buscar altres fonts d'ingressos —sobretot mitjançant la captació de fons privats i la comercialització de productes propis— perquè una part del seu finançament s'obtingui de vies diferents dels pressupostos públics. La futura Fundació de l'IEC hi ha de tenir un paper destacat.

CONSIDERACIONS FINALS

Aquestes orientacions estratègiques constitueixen el marc de la futura actuació de l'IEC i s'han de traduir en iniciatives concretes mitjançant els programes que aprovin els òrgans de govern. Encara que cadascuna de les orientacions es pot desenvolupar separatament, només adquireixen ple sentit i plena eficàcia en conjunt. Per això, s'ha de vetllar perquè avancin d'una manera compassada.

El procés d'aplicació de les orientacions estratègiques de l'IEC ha de ser dinàmic i flexible, de manera que es pugui anar adaptant a l'evolució de la institució i del context en què s'insereix. Això requerirà una avaluació periòdica, tant de les orientacions estratègiques com del procés d'aplicació.

ORIENTACIONS ESTRATÈGIQUES

2009-2018

INTRODUCCIÓ

Totes les organitzacions dinàmiques i amb vocació de futur necessiten repensar periòdicament les seves estratègies per tal d'adaptar-se a les noves dinàmiques socials i a les noves condicions de l'entorn. Amb motiu del seu centenari, celebrat l'any 2007, l'IEC ha realitzat un procés d'aquesta naturalesa, del qual han sorgit aquestes orientacions estratègiques per al període 2009-2018. Aquesta iniciativa ja era recollida per l'actual contracte programa amb la Generalitat.

Les orientacions estratègiques adoptades són el fruit d'un procés¹ de reflexió interna en què, coordinat per una comissió tècnica creada amb aquesta finalitat, han participat membres i personal de l'IEC i representants de les societats filials (cinquanta-cinc persones en total). Així mateix, hi han participat sis persones externes a l'IEC que, per la seva visió del context institucional de l'àmbit territorial, podien fer aportacions profitoses. Les seccions i les societats filials de l'IEC també han estat consultades. De manera paral·lela al procés de consulta, s'ha analitzat l'estructura i el funcionament d'altres acadèmies i s'ha recollit el pòsit de les reflexions que, anteriorment, ja havia fet l'IEC sobre l'estructura, les funcions i la projecció pública de la institució. Finalment, aquest document fou aprovat pel Consell Permanent el dia 11 de desembre de 2008 i elevat al Ple perquè fos ratificat.

Així doncs, s'han determinat vint-i-sis orientacions estratègiques, que es presenten organitzades en quatre apartats:

- 1) **Missió, visió i ambició:** sobre la naturalesa de l'IEC, els seus trets distintius, la relació amb les autoritats públiques i la inserció en el context institucional i social.
- 2) **L'estructura:** sobre els membres de l'IEC, les seccions i les societats filials.
- 3) **Les funcions:** sobre la funció prescriptora, la recerca, l'assessorament a les autoritats públiques i a la societat en general, la difusió del coneixement i les relacions amb altres institucions i persones dedicades a la recerca, sobretot amb les universitats i els instituts universitaris, nacionals i internacionals.
- 4) **El funcionament:** sobre l'organització interna i territorial, la projecció social i internacional i la sostenibilitat econòmica.

En tant que document d'orientacions estratègiques que ha de poder ser assumit pel conjunt de la institució, el document no estableix un programa d'acció, sinó que delimita el terreny en què podran proposar-se programes d'acció. Igualment, fixa els elements definidors de determinades matèries en què caldrà una reflexió més profunda durant el període d'aplicació de les orientacions.

Aquest període va del 2009 al 2018. Un decenni és un període de temps prou llarg per a poder traduir les orientacions estratègiques en programes d'actuació concrets, aplicar les mesures contingudes en aquests programes i avaluar-ne els resultats. Al mateix temps, és una durada prou curta perquè les orientacions mantinguin la vigència sense necessitat de revisions profundes i, per tant, ofereix un marc de referència prou estable per a tots els qui hauran de prendre decisions.

---

1. Vegeu en l'annex més detallat sobre el procés.

ELS PROPÒSITS DE L'IEC

Missió, visió i ambició

1. L'Institut d'Estudis Catalans és l'acadèmia catalana de les ciències i les humanitats, una institució dedicada a l'alta cultura, el coneixement i la recerca que es caracteritza, i es vol continuar caracteritzant, per la catalanitat, l'excel·lència, la transversalitat científica i la independència.

1.1. Aquests trets han d'impregnar tota l'acció de l'IEC i, per això, convé disposar dels mitjans humans i materials per a desenvolupar aquestes tasques i estratègies comunicatives, tant internes com externes.

2. L'IEC és una institució amb vocació de servei a la societat que representa acadèmicament. Per aquest motiu, s'ha d'implicar en les grans qüestions del Paísos Catalans per a fer-hi una contribució decidida des de la seva autoritat acadèmica.

2.1. En el pròxim decenni, l'IEC ha d'aportar el coneixement i la reflexió sobre els temes més crucials per al futur de la societat a què pertany:

- la catalanitat;
- la recerca;
- el model de llengua catalana, la normativa i la normalització lingüística;
- l'educació;
- el model de desenvolupament;
- la mundialització;
- les dinàmiques poblacionals;
- la sanitat;
- la biodiversitat, els recursos naturals, el territori i el paisatge;
- el patrimoni històric.

2.2. En aquesta mateixa línia, l'IEC ha de liderar la reflexió i la recerca sobre els efectes de les grans qüestions internacionals que en cada moment puguin afectar el seu àmbit territorial.

2.3. Per tal d'impulsar aquest propòsit, l'IEC:

- a) ha d'augmentar el pes del debat científic interdisciplinari en els seus òrgans, començant pel Ple;
- b) ha de crear mecanismes de treball conjunt entre seccions, entre aquestes i les societats filials i entre les societats filials;
- c) associar persones i institucions externes dedicades a la recerca, sobretot les universitats i els instituts universitaris, als debats.

2.4. Perquè aquestes actuacions tinguin realment repercussió i utilitat, cal que l'IEC tingui una visibilitat i una influència socials més gran i, en conseqüència, dissenyi els plans necessaris per a obtenir-la.

3. L'IEC ha de tenir una relació de col·laboració singular amb les autoritats públiques del seu àmbit territorial, en tant que acadèmia catalana de les ciències, tècniques i humanitats.

3.1. Amb aquest propòsit, cal un esforç continuat per a:

- a) fer conèixer la realitat i la potencialitat de l'IEC a les autoritats públiques;
- b) persuadir-les de la col·laboració útil que pot oferir-los perquè la formulació de tota mena de polítiques se sustenti en el coneixement, i
- c) reivindicar el reconeixement institucional que li correspon.

3.2. L'IEC aspira a intensificar les seves relacions amb tots els governs del seu àmbit territorial i, per aquest motiu, ha de dissenyar una estratègia de diàleg i d'aproximació amb tots ells, especialment amb aquells amb què està pendent la normalització de relacions.

3.3. Aquesta aproximació a tots els governs ha d'afavorir que s'encomanin a l'IEC les funcions per a les quals és la institució idònia, en comptes de crear nous organismes perquè les exerceixin.

4. Per la seva funció cabdal, l'IEC té la voluntat de col·laborar amb altres institucions i organismes nacionals i internacionals del camp del coneixement i de la recerca.

4.1. Aquesta cooperació s'ha de realitzar, preferentment:

- a) amb les universitats i els centres de recerca, per a l'impuls i la difusió de la recerca i del coneixement;
- b) amb altres acadèmies nacionals i internacionals, per al foment i l'intercanvi del coneixement;
- c) amb altres organismes públics o privats que s'ocupin de temes culturals i científics.

L'estructura

5. L'estructura de l'IEC com una acadèmia unitària organitzada en seccions és l'adequada. Aquesta estructura configura la seva identitat.

5.1. Encara que l'actual organització en cinc seccions respon satisfactòriament a les funcions pròpies de l'IEC, s'ha de mantenir oberta la possibilitat de revisar-ne el nombre i la distribució temàtica si s'arriba a la conclusió que, d'aquesta manera, es poden cobrir millor determinats àmbits de coneixement.

L'IEC abordarà l'estudi de la visibilitat de les seccions per mitjà de la denominació de cadascuna.

5.2. En qualsevol cas, decisions d'aquesta naturalesa:

- a) s'han de basar en una exhaustiva valoració prèvia, i

- b) han de garantir que cada secció tingui la massa crítica necessària per a mantenir un bon nivell d'activitat científica.

5.3. La cooperació entre les seccions existents és un objectiu prioritari, motiu pel qual s'ha de promoure la realització de reunions conjuntes de dues seccions o més.

6. La solidesa de l'Institut d'Estudis Catalans depèn de la qualitat i el compromís dels seus membres.

6.1. La incorporació de nous membres numeraris a les seccions, quan hi ha una vacant, és un moment clau per al bon funcionament de la institució. Per això, és essencial que aquest procés d'elecció sigui obert i objectiu i es resolgui a favor dels candidats que:

- a) tenen una trajectòria científica de reconegut prestigi;
- b) tenen un ferm compromís amb la llengua i la cultura catalanes;
- c) tenen una manifesta predisposició a implicar-se activament en les tasques pròpies de l'IEC.

6.2. L'IEC ha d'establir les mesures necessàries per a optimitzar la implicació dels seus membres en les activitats que li són pròpies.

7. Les societats filials constitueixen un factor de riquesa i de dinamisme de l'IEC que es pot potenciar encara més.

7.1. Aquest reforçament de les filials s'ha de produir en diferents aspectes complementaris:

- a) en l'activitat pròpia de les societats;
- b) en les relacions amb els òrgans de l'IEC;
- c) en la coordinació i la cooperació amb les seccions corresponents.

7.2. Així, s'han d'establir uns mecanismes de relació més contractuals, en què:

- a) es fixin i es potenciïn les funcions respectives de l'IEC —i les seves seccions— i de les societats filials;
- b) s'instaurin fórmules viables que permetin una influència més gran de les filials en les decisions de la institució;
- c) es consolidi el paper de les filials en aspectes com ara
  - la vinculació amb els investigadors i les institucions dedicades a la recerca,
  - la col·laboració en programes de recerca,
  - la comunicació amb la societat,
  - la presència activa a tot l'àmbit territorial;
- d) es mantingui i es potenciï l'autonomia de les societats filials.

7.3. El nombre de filials no pot créixer indefinidament. Només s'ha de promoure la creació de societats filials en àmbits del coneixement actualment no coberts. Igualment, cal valorar la possible duplictat d'algunes filials actuals o llur dependència d'unes determinades seccions i no d'unes altres. Alhora, convé estudiar la situació de les filials que són poc actives.

7.4. Complementàriament, s'ha de potenciar el funcionament en xarxa de l'IEC i les societats filials com a mitjà per a l'enfortiment territorial de la institució.

Les funcions

Funció prescriptiva

8. L'IEC té la funció prescriptiva de la llengua, i ha de proposar a les autoritats públiques els demés àmbits en què també podria tenir una funció prescriptiva.

8.1. L'IEC és l'única autoritat lingüística per al català en tots els territoris on és llengua pròpia.

8.2. L'IEC està capacitada per a realitzar una funció anàloga en altres àmbits del coneixement, especialment en el camp del patrimoni cultural i de la catalanística en general.

8.3. L'IEC també és competent per a realitzar informes, llibres blancs i dictàmens preceptius en aspectes científics.

Funció de recerca

9. El camp prioritari de recerca de l'IEC és l'avançament de la ciència i la cultura en el marc de la catalanística.²

9.1. La catalanística s'ha d'entendre com el conjunt de disciplines relacionades amb la cultura catalana, que abasten des de la llengua, el patrimoni natural i cultural, la història o la geografia fins al pensament filosòfic o els estudis socials, passant per l'economia, les ciències o l'art. És un àmbit en què el país necessita una institució potent que tingui la responsabilitat d'impulsar-hi la recerca i el coneixement, i l'IEC és la més indicada.

9.2. En qualsevol cas, l'assumpció d'aquesta funció bàsica en l'impuls de la catalanística no obsta perquè hi hagi col·laboració amb altres institucions, especialment les universitats i els centres de recerca, sinó que la fa altament recomanable.

10. L'IEC ha d'acomplir també una funció rellevant tant en el foment, la coordinació, l'assessorament i l'avaluació de la recerca en general com en el disseny i l'execució de projectes singulars.

10.1. La funció que ha de tenir l'IEC en el camp de la recerca en general és força àmplia i variada. En bona part, s'ha de moure més en el terreny de la planificació, la gestió i l'avaluació que en el de la realització executiva de projectes. De tota manera, aquesta última faceta també pot ser factible en àmbits lligats a la cultura de l'àmbit territorial, la interdisciplinarietat o l'avantguarda del coneixement i l'erudició.

10.2. En qualsevol cas, s'ha de tenir present la importància que tenen actualment les universitats i els centres investigadors en la producció de recerca i, per tant, s'hi han d'establir mecanismes actius de coordinació i de col·laboració.

---

2. El document del Pacte Nacional per a la Recerca i la Innovació (PNRI) estableix que «l'Administració de la Generalitat promourà que l'Institut d'Estudis Catalans tingui assignades, dins del sistema català de recerca i d'innovació, funcions d'assessorament en àmbits del seu domini i actuï com a ens de coordinació de les activitats de recerca dels centres d'estudis locals i comarcals que estiguin acreditats i de les societats científiques de Catalunya».

10.3. L'IEC ha de vetllar perquè la recerca difosa en català tingui la consideració i qualificació adients en les diverses agències d'avaluació de la recerca.

11. L'IEC ha de tenir la capacitat per a actuar com un ens de foment i coordinació de la recerca.

11.1. En el terreny del foment i la coordinació de la recerca, l'IEC ha de tenir l'estructura adequada per a poder:

- a) definir, impulsar i encarregar projectes de recerca;
- b) promoure les activitats de recerca de joves investigadors;
- c) coordinar grans projectes, amb la participació de diversos grups de recerca, tant de dins com de fora del seu àmbit territorial;
- d) crear i gestionar xarxes temàtiques.

11.2. Aquesta és una tasca idònia per a l'IEC, atesa la naturalesa i la composició de la institució. En aquest sentit, l'IEC ha de prioritzar els seus esforços i els seus recursos en iniciatives que siguin de gran abast i, preferentment, transversals. En aquest terreny, l'IEC:

- a) ha d'establir vies de col·laboració amb les iniciatives de R+D+I, que impulsa tant el sector privat com el sector públic;
- b) s'ha d'obrir activament a la col·laboració amb l'empresa, i
- c) ha de participar en la transferència de coneixement entre l'empresa i la societat.

11.3. Les societats filials han d'estar implicades en els programes de recerca, en els termes que estableix la relació contractual amb l'IEC.

12. L'IEC ha d'esdevenir un organisme de referència dels governs del seu àmbit territorial per a l'assessorament i l'avaluació de les polítiques de recerca.

12.1. L'IEC ha de tenir el reconeixement públic necessari perquè tingui un paper destacat i singular en el disseny dels plans de recerca dels governs del seu àmbit territorial.

12.2. Conseqüentment, l'IEC ha de tenir una funció específica com un dels ens a què aquests governs encomanen l'avaluació de la recerca i de les polítiques de recerca.

Funció d'assessorament

13. L'IEC ha d'elaborar informes de referència i llibres blancs sobre aspectes d'interès prioritari per a la societat.

13.1. Una funció social de l'IEC ha de ser l'aportació de coneixement a les grans qüestions del seu àmbit territorial. Una manera útil d'exercir aquesta funció és adoptant una posició que es fonamenti en l'estat del coneixement sobre la matèria considerada. Així, l'elaboració d'aquests documents ha de servir per a aportar llum sobre aquestes qüestions, des de la independència i la solvència científiques.

13.2. La naturalesa de l'IEC fa que aquesta funció s'orienti a qüestions de clara rellevància que vinculin la necessitat de prendre decisions amb l'existència d'un bagatge de coneixements poc difosos o aparentment controvertits.

13.3. En l'elaboració d'aquests documents, hi han d'intervenir tant les seccions com les societats filials i també experts externs a l'IEC —des del treball en xarxa. En tot cas, l'IEC ha d'establir els mecanismes per tal de garantir que aquests documents traspuin els valors més genuïns de la institució:

- a) independència de criteri;
- b) autoritat i solvència científiques en les diverses disciplines;
- c) objectivitat i rigor;
- d) transversalitat i interdisciplinarietat.

13.4. L'IEC ha de prendre la iniciativa en aquest terreny, per bé que ha d'estar obert a la fixació de prioritats estratègiques per part dels governs del seu àmbit territorial en la selecció dels temes que s'han d'avaluar.

14. L'IEC aspira a esdevenir el consell consultiu científic de les administracions del seu àmbit territorial.

14.1. Les administracions públiques de l'àmbit territorial de l'IEC li haurien de reconèixer i reservar un paper diferenciat i notori en els processos de consulta d'iniciatives legislatives o governamentals. En aquest sentit, l'IEC ha d'aconseguir un estatus de consell consultiu dels governs en tot allò que fa referència als fonaments científics de les polítiques sectorials que es volen impulsar o implantar.

Funció de difusió del coneixement

15. Les tasques de l'IEC són científiques i, per tant, el seu públic prioritari ha de ser la comunitat científica, sense oblidar que ha d'estar obert a la societat en general.

15.1. Els principals destinataris de les activitats de l'IEC han de ser els membres de la comunitat científica internacional. En el terreny de la difusió del coneixement, això s'ha de traduir en accions destinades a:

- a) facilitar l'accés als resultats de la recerca realitzada en el seu àmbit territorial;
- b) promoure les activitats de discussió científica, especialment des de la perspectiva interdisciplinària;
- c) fixar el llenguatge científic en català i estendre'n l'ús;
- d) elaborar i difondre obres de referència en els diversos camps de coneixement;
- e) mantenir actualitzades i accessibles bases de dades de suport al coneixement i a la recerca.

16. L'IEC ha d'impulsar iniciatives de formació d'alt nivell en temes relacionats amb la catalanística i en estudis interdisciplinaris.

16.1. L'IEC pot impulsar una formació complementària a l'oferta universitària existent en el camp dels alts estudis catalans, que proporcionin una visió integrada i específica de la història, la llengua, la cultura, l'economia, el medi ambient del seu àmbit territorial i d'altres aspectes més específics de la recerca pròpia de l'IEC.

16.2. Aquesta formació ha d'aprofitar els mitjans que ofereixen les tecnologies de la informació i la comunicació per a tenir una difusió més àmplia i una aproximació didàctica més atractiva i innovadora.

17. L'IEC ha de difondre l'alta cultura (científica, tècnica i humanística) tant a la societat catalana com a la resta del món.

17.1. En aquest terreny, el públic objectiu està constituït fonamentalment per professionals, mestres i professors, periodistes especialitzats, estudiants universitaris... La missió de l'IEC ha de ser elaborar productes i generar activitats que tradueixin el coneixement a un llenguatge alhora rigorós i accessible.

17.2. L'IEC ha d'impulsar la difusió internacional de l'alta cultura catalana.

17.3. En general, però específicament en aquesta actuació de difusió de l'alta cultura, l'IEC ha de fer ús de les possibilitats que ofereixen les tècniques de la informació i la comunicació.

18. L'IEC s'ha de pronunciar sobre qüestions amb base científica.

18.1. L'IEC ha de contribuir a millorar el nivell científic en el debat públic sobre qüestions que tenen una clara base científica, amb la convicció que un coneixement més adequat d'aquestes bases contribuirà a adoptar actituds i prendre decisions més satisfactòries.

18.2. L'IEC ha de definir una estratègia de comunicació i de relació amb els mitjans.

El funcionament

Organització interna i territorial

19. L'IEC ha d'adaptar l'organització interna a les funcions que vol desenvolupar.

19.1. Cal impulsar mesures que afavoreixin la integració dels àmbits acadèmic, tècnic i administratiu, de manera que l'estructura global sigui més àgil i més operativa.

19.2. Aquesta estructura ha de donar resposta a les diferents funcions que vol exercir l'IEC.

19.3. Aquestes millores en l'estructura passen per:

- a) la consolidació dels equips tècnics i administratius,
- b) l'externalització eventual de determinades tasques,
- c) l'ampliació i la intensificació de les possibilitats que ofereixen les tècniques de la informació i la comunicació.

19.4. Fóra bo potenciar i optimitzar els serveis generals (de caràcter administratiu, econòmic i tècnic) per a facilitar l'assistència tècnica a les seccions i a les societats filials, sens perjudici de llur autonomia.

19.5. Igualment, s'han de promoure nous mecanismes que compensin adequadament la dedicació dels membres de l'IEC a les tasques específiques de representació i de gestió.

20. L'IEC ha de crear una fundació per a dotar-se de més capacitat organitzativa per a afrontar la diversitat de tasques assumides.

20.1. Aquesta fundació ha de fer tasques que no pot fer l'IEC i que, per bé que es poden considerar col·laterals respecte a les funcions principals, esdevenen necessàries per a donar resposta satisfactòria als reptes que plantegen aquestes mateixes orientacions estratègiques. En són exemples:

- a) disposar d'un mecanisme per a vincular la societat amb l'IEC i implicar-la-hi,
- b) tenir una eina que faciliti la realització de col·laboracions en projectes encarregats pel sector privat,
- c) obrir-se a noves formes de finançament,
- d) impulsar la difusió del coneixement fora de la comunitat científica,
- e) afavorir la tasca editorial de l'IEC.

20.2. Les societats filials s'han d'implicar en el funcionament de la fundació.

21. L'IEC ha de disposar d'una política editorial sòlida que esdevingui un dels seus punts forts.

21.1. L'IEC és, actualment, el principal canal de publicació de recerca en català. Aquesta funció s'ha de mantenir i consolidar per a optimitzar els resultats que es volen obtenir, la qual cosa representa:

- a) la millora del procés editorial, mitjançant
  - l'agilitació de les etapes de producció,
  - l'homologació internacional de les publicacions;
- b) l'increment de la difusió social, mitjançant
  - el foment de la coedició de les obres amb més projecció,
  - la renovació del disseny, sense perdre el caràcter acadèmic,
  - la incorporació de versions digitals accessibles des de la Xarxa,
  - l'anàlisi d'una alternativa més adaptada a la realitat del mercat de la llibreria de l'IEC.

També s'ha de fomentar la publicació de grans obres —incloent-hi les divulgatives— de científics catalans.

Projecció social

22. Per mitjà de les seves activitats, l'IEC ha de tenir presència a tot l'àmbit territorial de llengua i cultura catalanes.

22.1. Atès que la major part de les activitats actuals es concentren al Principat, s'ha de posar una atenció preferent a promoure'n a les altres àrees.

22.2. Les dues eines principals per a afavorir aquesta presència social a tot l'àmbit territorial són:

- a) Les delegacions territorials, amb un paper d'impuls i coordinació d'activitats, de presència institucional i de relació amb la societat. L'IEC ha de definir les funcions de les seus i de les delegacions.
- b) Les societats filials, tant en l'aspecte d'aglutinar i interrelacionar els científics de l'àrea temàtica corresponent com d'organitzar activitats específiques arreu.

22.3. Els delegats territorials de l'IEC, de comú acord amb les juntes de les societats filials corresponents, han de promoure la relació entre els membres d'aquestes presents a cada territori i dinamitzar-ne les activitats.

22.4. En determinats àmbits territorials, l'activitat de l'IEC pot esdevenir un element d'aglutinació i de referència per al teixit cívic de la catalanitat. L'IEC ha d'estar preparat per a poder atendre les necessitats de difusió del coneixement que ajudin a consolidar aquest teixit cívic.

23. El reconeixement social de l'IEC s'ha de fonamentar en les seves activitats i en el resultat dels seus treballs.

23.1. Malgrat el prestigi històric de l'IEC, el reconeixement social actual i futur s'ha de sustentar en la qualitat de les activitats presents de l'IEC. Per això, al mateix temps que es vetlla per l'excel·lència d'aquestes activitats, s'ha de vetllar per assegurar-ne la difusió al conjunt de la societat.

Projecció internacional

24. L'IEC ha de fer un esforç per a ser més conegut internacionalment.

24.1. Un coneixement més gran de l'IEC s'ha de basar en la projecció de la seva pròpia activitat i, per tant, en l'excel·lència i homologació internacional d'aquesta. En aquesta línia, l'IEC ha de potenciar:

- a) Els productes propis en anglès i altres llengües, tot i ser conscients de les limitacions que hi ha quant a la difusió efectiva.
- b) La presència en esdeveniments científics internacionals.
- c) L'impuls i l'organització d'esdeveniments científics internacionals en el seu àmbit territorial.
- d) El contacte regular amb altres acadèmies i l'establiment d'acords bilaterals de cooperació.

- e) La publicació dels membres en revistes científiques de prestigi internacional, amb la indicació, sempre que sigui possible, de la pertinença a l'IEC.

24.2. Amb aquest mateix propòsit, l'IEC ha de ser present a les principals associacions internacionals d'acadèmies, com ja és el cas de la Unió Acadèmica Internacional. Igualment, s'hauria d'incorporar a la Unió Científica Internacional i establir lligams més fermes amb el Consell Internacional per a la Ciència.

Sostenibilitat econòmica

25. L'IEC ha de disposar d'un finançament públic estable de tots els governs del seu àmbit territorial perquè pugui funcionar normalment.

25.1. En el finançament públic de l'IEC s'ha de distingir:

- a) El finançament de les funcions preceptives i les atribuïdes a l'IEC de manera estable (que han de cobrir l'estructura, les activitats i totes les despeses de funcionament). Aquest finançament ha de tenir unes partides consignades en els pressupostos anuals corresponents d'una manera específica i amb increments automàtics vinculats a l'evolució del cost de la vida.
- b) El finançament de projectes, programes i encàrrecs que tenen un període delimitat (activitats de recerca, informes i dictàmens per al govern, etc.). Aquest finançament s'ha de fixar en contractes programa pluriennals que s'acordin entre les parts.

25.2. Per a la determinació del pressupost bàsic inicial, a partir del qual ja es podrà procedir a l'actualització automàtica anual, cal determinar quines són les funcions ordinàries que els governs reconeixen a l'IEC i quin és el cost raonable que tenen. Amb aquest propòsit, l'IEC ha d'elaborar un document que descrigui les funcions i calculi i justifiqui les necessitats de finançament d'aquestes.

25.3. En el cas de les aportacions vehiculades per mitjà de contractes programa, convé crear comissions mixtes de seguiment que siguin actives i operatives.

25.4. En qualsevol cas, aquest finançament ha de provenir dels diferents governs de l'àmbit territorial.

26. L'IEC ha d'augmentar la proporció d'ingressos propis.

26.1. L'IEC ha de buscar altres fonts d'ingressos per a aconseguir que una part del seu finançament s'obtingui de vies diferents dels pressupostos de les administracions públiques. Per fer-ho possible, s'han de captar i gestionar fons privats mitjançant una activa política de mecenatge i s'han de millorar els mecanismes de comercialització dels productes propis. La Fundació de l'IEC hi ha de tenir un paper destacat (vegeu l'apartat 20).

CONSIDERACIONS FINALS

Les orientacions estratègiques aquí consignades constitueixen el marc de la futura actuació de l'IEC i s'han de traduir en iniciatives concretes per mitjà dels programes elaborats i aprovats pels òrgans de govern. Les orientacions abracen un ventall ampli i variat d'accions:

- a) de consolidació del prestigi i dels valors de l'IEC;
- b) de reorganització interna i reforçament de la pròpia estructura;
- c) de relació amb les administracions públiques;
- d) de relació i de col·laboració amb altres acadèmies, amb universitats i centres de recerca;
- e) de presència social i territorial;
- f) d'exercici de funcions específiques en els àmbits de la recerca, de l'assessorament i de la difusió del coneixement;
- g) d'autoritat científica en determinades matèries;
- h) d'única autoritat lingüística per a la normativització de la llengua catalana.

Encara que cadascuna d'aquestes categories d'acció es pot desenvolupar independentment, és important de destacar que només adquireixen ple sentit i plena eficàcia en conjunt. Per això, ha de ser funció dels òrgans de govern de l'IEC vetllar perquè totes avancin de manera compassada vers llur concreció.

Aquestes orientacions estratègiques lliguen plenament amb altres documents de reflexió que l'IEC ha elaborat en el passat. El pas que es dona amb l'adopció pels òrgans de govern és la seva instauració com a elements definidors de les polítiques i les actuacions que, d'ara endavant, farà l'IEC. Així doncs, llur aprovació implica l'inici d'un procés de presa de decisions i de reajustaments institucionals, amb determinació i sense dilacions, que ha de permetre que l'IEC sigui definitivament un actor de referència als països de llengua catalana.

L'aplicació d'aquestes orientacions estratègiques, d'altra banda, no requereix un canvi dels Estatuts vigents de la institució, els quals són la base que ha de permetre impulsar l'IEC durant el decenni 2009-2018.

El procés d'aplicació de les orientacions estratègiques de l'IEC ha de ser dinàmic i flexible, de manera que es pugui anar adaptant a l'evolució de la institució i del context en què s'insereix. Això requerirà una avaluació periòdica, tant de les orientacions estratègiques com del procés d'aplicació.

ANNEX

**EL PROCÉS DE CONSULTA I D'ELABORACIÓ DE
LES ORIENTACIONS ESTRATÈGIQUES DE L'IEC 2009-2018**

1. INTRODUCCIÓ

Després de la commemoració del centè aniversari de l'Institut d'Estudis Catalans, la institució va decidir emprendre un procés de reflexió estratègica sobre el seu futur immediat (període 2009-2018). El resultat d'aquest procés, que ha durat pràcticament tot l'any 2008, és el document titulat *Orientacions estratègiques de l'IEC 2009-2018*, al qual acompanya el present annex.

Per tal d'elaborar aquestes orientacions, l'Institut va crear una comissió tècnica que tenia per funció principal coordinar aquest procés de reflexió (tasca que va realitzar amb el suport tècnic d'un conjunt de professionals externs a la institució).

D'altra banda, en el procés de reflexió s'ha comptat amb la participació de membres i personal de l'IEC i representants de les societats filials, així com de diverses persones externes a l'IEC però amb una visió estratègica sobre el context institucional en què ha de treballar l'IEC.

La participació d'aquestes persones s'ha vehiculat mitjançant entrevistes individuals i col·lectives, realitzades entre els mesos d'abril i juny del 2008. En aquest període s'han dut a terme trenta-dues entrevistes, i, atès que n'hi ha hagut de col·lectives, al final del procés s'han entrevistat un total de cinquanta-nou persones.

D'altra banda, de manera paral·lela al procés de consulta, s'han analitzat altres acadèmies, per tal de poder saber quines funcions tenen i com s'estructuren, amb la finalitat d'identificar aspectes que poguessin ser de l'interès de l'IEC.

El document que teniu a les mans recull les informacions relatives a aquest procés. En aquest sentit, conté els apartats següents:

- La comissió tècnica
- El calendari del procés de treball
- El procés de consulta
  - Persones convocades
  - Persones entrevistades
  - El qüestionari utilitzat per a l'entrevista.

2. LA COMISSIÓ TÈCNICA

L'elaboració de les orientacions estratègiques de l'Institut d'Estudis Catalans per al període 2009-2018 ha estat coordinada per una comissió tècnica creada *ad hoc* per a aquesta ocasió.

Les seves funcions han estat conceptualitzar el procés d'elaboració de les orientacions i el document final que es volia obtenir, identificar les persones que havien de participar en la fase de consulta i vetllar per la qualitat de tot el procés i per la idoneïtat del document final, que haurà de ser sotmès a l'aprovació del Consell Permanent i del Ple de l'Institut.

La comissió tècnica ha estat integrada per les persones següents:

- Salvador Giner i de San Julián, president de l'IEC;
- Joaquim Rafel i Fontanals, membre de la Secció Fiològica de l'IEC;
- Carles Solà i Ferrando, membre de la Secció de Ciències i Tecnologia de l'IEC;
- Josep González-Agàpito i Granell, president de la Secció de Filosofia i Ciències Socials de l'IEC.

El procés d'elaboració de les orientacions estratègiques de l'Institut d'Estudis Catalans per al període 2009-2018 ha comptat amb la participació d'un equip de suport tècnic extern a l'IEC, que ha col·laborat amb la comissió tècnica en la definició conceptual del document d'orientacions i en el procediment per a elaborar-les. També s'ha encarregat del procés de participació i ha assistit la comissió tècnica en l'elaboració dels documents que s'han sotmès a consulta interna a l'IEC i en la redacció del document final elevat a l'aprovació dels òrgans rectors de l'IEC.

Aquest suport tècnic ha estat proporcionat per Quaderna, Estratègia Corporativa, sota la direcció de Jordi Rodó i Rodà, amb un equip d'experts format per Natàlia Pintado i Muntaner; Arnau Queralt i Bassa, i Pere Torres i Grau.

La coordinació entre la comissió tècnica i el suport tècnic ha estat portada per:

- Salvador Alegret i Sanromà, vicepresident de l'IEC;
- Ramon Corbella i Bosch, gerent de l'IEC.

3. EL CALENDARI DEL PROCÉS DE TREBALL

El procés d'elaboració de les orientacions estratègiques de l'Institut d'Estudis Catalans es va iniciar el mes d'abril del 2008 amb l'establiment de les bases de treball, a càrrec de la comissió tècnica, que va definir el procediment per a la consulta i la identificació de les persones que s'havien d'entrevistar. El procés de consulta es va iniciar el mateix mes d'abril i es va acabar a final del mes de juliol del 2008.

A continuació es descriu el calendari corresponent al procés d'elaboració del document d'orientacions estratègiques.

ABRIL	
8.4.2008	Inici del procés d'elaboració de les orientacions estratègiques, a càrrec de la comissió tècnica
MAIG	
27.5.2008	Reunió de la comissió tècnica: presentació del document que recull el resultat inicial de les entrevistes
JUNY	
12.6.2008	Reunió amb tots els entrevistats interns. Presentació del primer document i debat sobre el contingut
2.7.2008	Reunió de la comissió tècnica per a preparar el document <i>Projecte preliminar d'orientacions estratègiques</i>
JULIOL	
21.7.2008	Consell Permanent: presentació del document <i>Projecte preliminar d'orientacions estratègiques</i> i lliurament d'un exemplar als presidents de les seccions. Obertura del període de consulta i discussió del document (membres, seccions i societats filials)
OCTUBRE	
24.10.2008	Data límit perquè les seccions i les filials facin arribar les seves aportacions a la comissió tècnica
NOVEMBRE	
3-4.11.2008	Anàlisi i discussió de les aportacions rebudes de l'Equip de Govern
11.11.2008	Discussió i redacció del document final per part de la comissió tècnica

13.11.2008	Reunió del Consell Permanent extraordinari per a analitzar el document final
20.11.2008	Reunió del Consell Permanent ordinari
DESEMBRE	
9.12.2008	Reunió de la comissió tècnica per a elaborar les consideracions finals
11.12.2008	Reunió del Consell Permanent per l'aprovació del document final
15.12.2008	Ple de l'IEC: presentació del document final
GENER 2009	
15.01.2009	Ple de l'IEC: aprovació del document final

4. EL PROCÉS DE CONSULTA

Per a la realització de les orientacions estratègiques es va considerar imprescindible disposar de la visió de les persones que integren l'Institut. És a dir, l'Equip de Govern, els presidents de les seccions, els presidents de les societats filials, els delegats del president i el personal.

També es va valorar l'interès de consultar diverses persones que tenen una visió global de Catalunya, del teixit institucional i del món acadèmic per tal d'enriquir el document final.

En conjunt, es van convocar un total de setanta-vuit persones.

D'altra banda, es va realitzar una anàlisi de diverses institucions estrangeres que, tant per l'estructura com per l'entorn en què incideixen, podien tenir certs paral·lelismes amb l'IEC. Així, es van analitzar les acadèmies següents: la Royal Academy britànica, l'Academy of Sciences of the Czech Republic, la Royal Swedish Academy of Sciences, Royal Netherlands Academy of Arts and Sciences i la Royal Danish Academy of Sciences and Letters. També s'ha estudiat l'estructura i el funcionament de dos organismes internacionals, la nord-americana Science National Foundation i la European University Association.

Persones convocades

President i Equip de Govern

Salvador Giner	President
Salvador Alegret	Vicepresident
Antoni Riera	Vicepresident
Joandomènec Ros	Secretari general
Ricard Guerrero	Secretari científic

Comissió tècnica (membres de la comissió no entrevistats pel seu càrrec institucional al si de l'IEC)

Carles Solà
Joaquim Rafel

Presidents de les seccions

Maria Teresa Ferrer	Secció Històrico-Arqueològica
Màrius Foz	Secció de Ciències Biològiques. President sortint
Josep Vigo	Secció de Ciències Biològiques. President entrant
David Serrat	Secció de Ciències i Tecnologia
Joan Martí i Castell	Secció Filològica
Josep González-Agàpito	Secció de Filosofia i Ciències Socials

Gerent de l'IEC

Ramon Corbella   Gerent

Delegats territorials

Brauli Montoya	Delegat a Alacant
Vicent Pitarch	Delegat a Castelló
Ramon Sistac	Delegat a Lleida
Joan Becat	Delegat a Perpinyà
Juli Peretó	Delegat a València

Delegat del president a les societats filials

Francesc Vallverdú

Membres designats per les seccions

Albert Balcells	Secció Històrico-Arqueològica
Àngel Llàcer	Secció de Ciències Biològiques
Francesc Serra	Secció de Ciències i Tecnologia
Isidor Marí	Secció Filològica
Pere Lluís Font	Secció de Filosofia i Ciències Socials

Presidents de les societats filials

M. Teresa Matas	Amics de l'Art Romànic
Josep Obiols	Associació Catalana de Ciències de l'Alimentació
Oriol Homs	Associació Catalana de Sociologia
Joan Ràfols Casamada	Institució Catalana d'Estudis Agraris
Josep Peñuelas	Institució Catalana d'Història Natural
Pere Puig Bastard	Societat Catalana d'Economia
Montserrat Jufresa	Societat Catalana d'Estudis Clàssics
Eduard Feliu	Societat Catalana d'Estudis Hebraics
Jaume Sobrequés	Societat Catalana d'Estudis Històrics
Josep Cruanyes	Societat Catalana d'Estudis Jurídics
Miquel dels Sants Gros	Societat Catalana d'Estudis Litúrgics
Miquel Crusafont	Societat Catalana d'Estudis Numismàtics
Antoni Roca	Societat Catalana d'Història de la Ciència i de la Tècnica
Margarita Castañer	Societat Catalana d'Ordenació del Territori
Jaume Reventós	Societat Catalana de Biologia
Maria Corominas	Societat Catalana de Comunicació
Ignasi Roviró	Societat Catalana de Filosofia

Josep M. Pons i Ràfols	Societat Catalana de Física
Francesc Nadal	Societat Catalana de Geografia
Salomó Marquès	Societat d'Història de l'Educació dels Països de Llengua Catalana
August Bover	Societat Catalana de Llengua i Literatura
Carles Perelló	Societat Catalana de Matemàtiques
Joaquim Garrigosa	Societat Catalana de Musicologia
Martí Teixidó	Societat Catalana de Pedagogia
Àngel Messeguer	Societat Catalana de Química
Joaquim Torres	Societat Catalana de Sociolingüística
Josep M. Fuertes	Societat Catalana de Tecnologia
Jaume Martí	Societat Catalana de Terminologia

Personal de l'IEC

Joan Soler	Diccionari del Català Contemporani
Laia Castanyer	Oficina d'Assessorament Lingüístic
Joan Anton Rabella	Oficina d'Onomàstica
Xavier Rofes	Oficina de Gramàtica
Carolina Santamaria	Oficines Lexicogràfiques
Josep Vila	LEGEF
Francesc Salvador	Servei d'Informàtica
Josep Rius	Servei de Coordinació Institucional
Josep M. Mestres	Servei de Correcció Lingüística
Eulàlia Miret	Servei de Documentació i Arxiu
Marina Rifà	Servei de Gestió Econòmica
Santiago Muxach	Servei de Recursos Digitals
Marc Alcalà	Servei de Recursos Humans
Marta Viñuales	Servei de Suport a la Recerca
Francesc Albar	Servei Editorial

Persones entrevistades a proposta de la comissió tècnica

Manuel Castellet
Rafael Foguet
Jordi Pujol
Josep Termes
Enric Solà

Persones entrevistades

El període de consulta amb les persones convocades va transcórrer entre l'abril i el juny de 2008. En aquest període es van realitzar un total de trenta-dues entrevistes i, atès que n'hi va haver de col·lectives, al final d'aquest procés es van arribar a entrevistar un total de cinquanta-nou persones (de les setanta-vuit convocades mitjançant una carta del president de l'Institut).

A continuació es pot veure una relació de totes les persones entrevistades, amb el càrrec i/o responsabilitat corresponents. També hi figura la data en què va tenir lloc la trobada amb membres de l'equip de suport de la comissió tècnica.

	Nom i cognoms	Càrrec/Responsabilitat	Data
1	Salvador Giner	President de l'IEC	4.4.2008
2	Carles Solà	Catedràtic d'Enginyeria Química de la UAB. Exconseller del DURSI i exrector de la UAB. Membre de la comissió tècnica	7.4.2008
3	Josep González-Agàpito	President de la Secció de Filosofia i Ciències Socials. Membre de la comissió tècnica	8.4.2008
4	Francesc Albar Carolina Santamaria Josep M. Mestres Laia Castanyer Marina Rifà Santiago Muxach Xavier Rofes	Servei Editorial Oficines Lexicogràfiques Servei de Correcció Lingüística Oficina d'Assessorament Lingüístic Servei de Gestió Econòmica Servei de Recursos Digitals Oficina de Gramàtica	14.4.2008
5	Joan Soler Francesc Salvador Joan Anton Rabella Josep Rius Marc Alcalà Marta Viñuales	Diccionari del Català Contemporani Servei d'Informàtica Oficina d'Onomàstica Servei de Coordinació Institucional Servei de Recursos Humans Servei de Suport a la Recerca	14.4.2008
6	Ramon Corbella	Gerent de l'IEC	14.4.2008
7	Jaume Raventós Joan Ràfols Antoni Roca	President de la Soc. Cat. de Biologia President de la Inst. Cat. d'Estudis Agraris President de la Soc. Cat. d'Història de la Ciència i de la Tècnica	14.4.2008

8	August Bover Joaquim Torres Montserrat Jufresa Jaume Martí	President de la Soc. Cat. de Llengua i Literatura President de la Soc. Cat. de Sociolingüística Presidenta de la Soc. Cat. d'Estudis Clàssics President de la Soc. Cat. de Terminologia	15/4/2008
9	M. Teresa Ferrer	Presidenta de la Secció Històrico-Arqueològica	21.4.2008
10	Salvador Alegret	Vicepresident de l'IEC	22.4.2008
11	Ricard Guerrero	Secretari científic de l'IEC	24.4.2008
12	David Serrat	President de la Secció de Ciències i Tecnologia	24.4.2008
13	Màrius Foz i Josep Vigo	President sortint i president entrant de la Secció de Ciències Biològiques	24.4.2008
14	Joandomènec Ros	Secretari general de l'IEC	29.4.2008
15	Isidor Marí	Representant de la Secció Filològica	14.5.2008
16	Francesc Nadal Oriol Homs Margarita Castanyer Joan Mallart Maria Corominas Pere Puig	President de la Soc. Cat. de Geografia President de la Soc. Cat. de Sociologia Presidenta de la Soc. Cat. d'Ordenació del Territori Vicepresident de la Soc. Cat. de Pedagogia Presidenta de la Soc. Cat. de Comunicació President de la Soc. Cat. d'Economia	14.5.2008
17	Francesc Serra	Representant de la Secció de Ciència i Tecnologia	15.5.2008
18	Josep M. Pons Carles Perelló	Representants de les societats filials respectives de Ciència i Tecnologia	15.5.2008
19	Joan Becat Ramon Sistac Vicent Pitarch Brauli Montoya	Delegats territorials a Perpinyà, Lleida, Castelló i Alacant	18.5.2008

20	Àngel Llàcer	Representant de la Secció de Ciències Biològiques	18.5.2008
21	Miquel Crusafont Josep M. Fuertes	President de la Soc. Cat. d'Estudis Numismàtics President de la Soc. Cat. de Tecnologia (absent en la trobada de societats filials de la Secció i assistent en aquesta) Hi van faltar els representants d'Amics Art Romànic i de la Soc. Cat. de Filosofia	21.5.2008
22	Manuel Castellet	Expresident de l'IEC	22.5.2008
23	Albert Balcells	Representant de la Secció Històrico-Arqueològica	22.5.2008
24	Joan Martí i Castell	President de la Secció Filològica	29.5.2008
25	Antoni Riera	Vicepresident de l'IEC	29.5.2008
26	Rafael Foguet	President de la Reial Acadèmia de les Ciències i les Arts de Barcelona	3.6.2008
27	Josep Termes	Catedràtic d'Història Contemporània (emèrit). Universitat Pompeu Fabra	4.6.2008
28	Francesc Vallverdú	Delegat del president per a les societats filials	5.6.2008
29	Joaquim Rafel	Director de les Oficines Lexicogràfiques. Membre de la comissió tècnica	5.6.2008
30	Jordi Pujol	Expresident de la Generalitat de Catalunya	10.6.2008
31	Enric Solà	Registrador de la propietat. Activista cultural del País Valencià	17.6.2008
32	Pere Lluís Font	Representant de la Secció de Filosofia i Ciències Socials	25.6.2008

El dia 12 de juny de 2008 van ser convocades totes les persones que van participar en el procés de consulta (excepte les persones externes a l'IEC), per tal de debatre conjuntament el recull de les principals conclusions de les consultes realitzades. D'aquesta trobada, en va sortir el primer esborrany del document d'orientacions estratègiques.

Guió per a les entrevistes

En el moment de conceptualitzar el procés de consulta per a l'elaboració de les orientacions estratègiques també es va configurar un guió bàsic per a les entrevistes. No es va concebre, en cap cas, com un qüestionari a seguir fil per randa, sinó com un element de suport per a poder articular l'entrevista i focalitzar-la en aspectes concrets segons la persona entrevistada, el càrrec o responsabilitat que exerceix, etcètera.

A continuació es pot veure el contingut d'aquest guió.

1. Acadèmia catalana de les ciències i les humanitats

- 1.1. Acadèmia d'acadèmies.
- 1.2. Quins elements de la cultura catalana són objecte de l'IEC?
- 1.2. És convenient, des d'un punt estratègic, definir-se al mateix temps com una corporació acadèmica, científica i cultural?
- 1.3. El Ple. Continguts acadèmics i administratius. Les sessions del Ple, com es poden millorar.
- 1.4. Els membres numeraris i els membres corresponents. Característiques desitjables. Criteris de selecció.
- 1.6. Noves seccions? Quines?
- 1.7. L'IEC en xarxa «interna»: les societats filials.
- 1.8. L'IEC en xarxa «externa».
- 1.9. Relacions amb altres acadèmies catalanes.
- 1.10. La comunicació institucional. El Servei de Comunicació.
- 1.11. Àmbit d'actuació: Catalunya i els Països Catalans. Relacions de l'IEC amb els diferents governs. Aspectes legals. Limitacions i oportunitats.
- 1.12. Cal fer una reforma general dels Estatuts? En quins aspectes?

2. Recerca i activitats científiques

- 2.1. Corporació acadèmica i/o centre de recerca? («l'alta investigació científica i, especialment, la de tots els elements de la cultura catalana»). Línies prioritàries.
- 2.2. IEC: garant de la qualitat de la ciència generada a Catalunya i de la qualitat de la formació científica que s'imparteix al país (planter de nous científics)?
- 2.3. L'IEC: principal institució científica del país. Partint d'aquesta premissa, relació amb universitats, centres de recerca, acadèmies sectorials (medicina, farmàcia, etc.), CSIC i parcs científics i tecnològics.
- 2.4. Finançament de la recerca.
- 2.5. Avaluació de la recerca pròpia.

- 2.6. L'organització interna i el suport transversal a la recerca: la Secretaria Científica, el Servei de Suport a la Recerca i la Comissió d'Investigació (Estatuts).
- 2.7. Grans reunions científiques promogudes i organitzades per l'IEC.
- 2.8. Xarxes científiques coordinades per l'IEC. Participació en xarxes científiques internacionals.
- 2.9. L'IEC: un pol de generació de recerca a Catalunya equivalent al paper que té el CSIC a escala de tot l'Estat espanyol?

3. Difusió del coneixement

- 3.1. Les publicacions.
- 3.2. En paper i/o digital? Les publicacions digitals. Monografies i revistes.
- 3.3. El Servei Editorial. La Comissió de Publicacions. Cal anar cap a una editorial?
- 3.4. La comunicació científica.
- 3.5. Activitats docents: cursos i seminaris universitaris. Quines temàtiques?
- 3.6. L'ajuda de les TIC. El web de l'IEC: un web de coneixement.

4. Assessorament i coordinació

- 4.1. Assessorament: en normativa de la llengua, històric i patrimonial. Assessorament als poders públics en qüestions polítiques que tenen una base científicotècnica (estudis i dictàmens). Assessorament en temes de política científica. Pacte Nacional per a la Recerca i la Innovació. Participació en comissions institucionals, en organismes de recerca
- 4.2. Coordinació: presència de l'IEC en organismes governamentals (de coordinació, d'avaluació, consultius, etc.). Presència de l'IEC en el sistema universitari. Com?

5. Presència social i territorial de l'IEC

- 5.1. La comunicació externa. El Servei de Comunicació. Presència en els mitjans. Quins continguts?
- 5.2. Declaracions institucionals.
- 5.3. Promoció de la recerca. Premis Sant Jordi de l'IEC. Borses d'estudis i premis per a estudiants.
- 5.4. Delegacions territorials de l'IEC. Funció. Presència territorial de les societats filials.
- 5.5. Relacions internacionals. Relacions amb altres acadèmies nacionals a escala europea i internacional (en quins àmbits és més satisfactòria i nínxols que es podrien explotar millor). Presència en organismes internacionals.

- 5.6. IEC: referent a l'àmbit europeu i internacional? En quin/s camp/s? És un actor clau en la projecció exterior de la recerca catalana? L'Institut Ramon Llull.
- 5.7. Relacions amb els centres d'estudis locals.

6. Organització interna i sostenibilitat econòmica

- 6.1. Organigrama actual de l'IEC (serveis, oficines i programes de recerca). Punts forts i punts febles. Millores. Com perceben els membres l'estructura al seu servei?
- 6.2. Qualificació del personal administratiu.
- 6.3. La comunicació interna. Valoració: punts forts i punts febles. Cal millorar-la?
- 6.4. El finançament. És suficient? Cal diversificar les fonts de finançament? Finançament totalment públic o públic-privat? Finançament autonòmic, estatal i europeu?
- 6.5. Una fundació de l'Institut d'Estudis Catalans.